بسمه تعالي سازمان آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی
اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳ تبریز دبیرستان نمونه دولتی استاد شهریارتبریز

سوالات آزمون: علوم و فنون ادبی ۳ پایه: دوازدهم انسانی نیم سال اول تاریخ:۱۴۰۲/۱۰/۴

نام و نام خانوادگي: ..... مدت آزمون: ۹۰دقیقه ساعت:۸/۳۰صبح شماره صندلی.....

الف))تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره

۱- جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.۰/۵
« شاعران دوره بازگشت به .....سرایی به سبک شاعران .....عهد سلجوقی پرداختند.»

۲-عبارت زیر ویژگی های کدام شاعردر گزینه ها است؟۰/۲۵
«او توانست با شعرهای ساده و عامیانه اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند . شعرهای او ساده و طنز آمیزاست و در بیداری مردم بسیار موثر بود .»

الف)فرخی یزدی ب)عارف قزوینی پ)سید اشرف الدین گیلانی ت) ایرج میرزا

۳- در به کار گیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعار ساده بسیار مهارت داشت،کدام گزینه است.۰/۲۵

الف)عارف قزوینی ب) ایرج میرزا
۴-کدام گزینه مهم ترین عامل فرهنگی واجتماعی موثر برادبیات عصر بیداری است.۰/۲۵

الف)توجه به ادبیات دردربار قاجاریه ب)رواج صنعت چاپ وروز نامه نویسی و نشرکتاب

۵- .....و .....از بارز ترین شاخصه های زبان عصر بیداری است.۰/۵

۶-کدام گزینه از شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری نیست.۰/۲۵

الف)وطن ب)قانون پ)عدالت ت)آزادی

۷-درستی یا نادرستی گزینه های زیر را بنویسید ۰/۵
الف) نثر در دوران مشروطه با ویژگی هایی چون نوگرایی ،تجد خواهی و آزادی طلبی و با هدف تاثیر بر عامه مردم گسترش یافت .
ب) در دوره بازگشت شاعرانی که بیشتر به زبان مردم عادی شعر می گفتند ،به آرایه های بیانی و بدیعی بیشتر روی آوردند .

۸-از شاخه های ارزنده ای که در عصر بیداری چشم نواز است ،طنز .....و.....است.۰/۵
۹-یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه حضور کدام راوی در صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد چندانی ندارد.۰/۲۵
الف) اول شخص ب)سوم شخص صفحه یک

www.kanoon.ir

۱۰-میرزا محمد صادق امیری فراهانی ملقب به ادیب الممالک در قصیده طبع آزمایی کرده و مضامین .....،.....و.....در شعرش آشکارتر است .۰/۷۵

ب)) موسیقی شعر (عروض)۶ نمره

۱-در چه صورت مصوت بلند «و» همیشه بلند است.۰/۵

۲-نمونه های زیر را به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده است ،با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد.۱

الف) جادویی -- U -- ب)تو گفتی -- -- -- --

۳-با خوانش درست،بیت زیررا تقطیع کنید،همسان یا ناهمسان بودن آن را نوشته ومرز پایه های آوایی را مشخص و وزن واژه ها را بنویسید .۱/۵

از جای چو مار حلقه بر جست بر حلقه زلف کعبه زد دست

۴- ابیات زیررا تقطیع کنید وهمسان یا ناهمسان واگر دو لختی است ،اشاره کرده واختیارات شاعری به کار رفته در آن را بنویسید.۳

الف)نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد صبا عنبر فشان آید

ب) تو کجایی تا شوم من چاکرت چارقت دوزم کنم شانه سرت

www-kanoon-ir

پ))زیبا شناسی(آرایه های ادبی)۶نمره

۱-درگزینه های زیر آرایه های ادبی (تلمیح – تضاد – مراعات نظیر-تضمین) را مشخص کنید .۱

الف)من مسلمانم/ قبله ام یک گل سرخ/ جا نمازم چشمه/ مهرم نور/ دشت سجاده من

ب)اینکه گاهی می زدم بر آب وآتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع

پ)حرفی است که این خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه،دم آبی ندید کس

ت) خیز تا خاطر بدان ترک سمر قندی دهیم کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی »

۲-در بیت زیر آرایه تلمیح را توضیح دهید.۰/۵

مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است در دشت جنون همسفر عاقل ما بود

۳-در بیت زیر لف ونشر را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.۱

دل وکشورت جمع ومعمور باد ز ملکت پراکندگی دور باد

۴-آرایه تضاد را در بیت زیرنشان دهید.۰/۵

شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل نخوت باد دی وشوکت خار آخر شد

۵-آرایه متناقض نما(پارادوکس) را دربیت زیر مشخص کنید۰/۵

عجب مدار که در عین درد خاموشم که درد یار پری چهره عین درمان است

۶-درهریک از بیت های گروه«الف»کدام آرایه ادبی گروه«ب»به کار رفته است.۱

«الف»	«ب»
الف)عنکبوتی را به حکمت دام داد صدر عالم را در او آرام داد	۱مراعات نظیر
ب)مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند میان شاخه های گل مشو پنهان که پیدایی	۲-تناقض
پ)ایوب با چندین بلا ،کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا : الصبر مفتاح الفرج	۳-تلمیح
ت)هرچه جز بار غمت بر دل مسکین من است برود از دل من ،وز دل من آن نرود	۴-تضمین
	۵-تضاد

۷- در مورد بیت زیر کدام گزینه درست است ؟ ۰/۲۵

«همه غیبی توبدانی،همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی ،همه کمی تو فزایی »

الف) تکرار- جناس – تضاد - تلمیح ب) تضاد – تکرار- تضمین – سجع

۸-در بیت آرایه تضمین را توضیح دهید.۰/۵

حافظ از جور تو ،حاشا که بگرداند روی «من از آن روز که در بند توام آزادم »

۹- درمصراع دوم بیت زیر کدام واژه ها آرایه مرعات نظیرخلق می کنند ؟۰/۷۵

« مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند میان شاخه های گل مشو پنهان که پیدایی »

www.kanoon.ir

ت)) تحلیل نظم و نثر ۴ نمره

۱- متن زیرا بخوانیدو به سوالات پاسخ دهید .
« باری ،چه درد سر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار وا داشت . حالا می بینید آن روی کار بالاست دست و پایش را گم کرده ،تمام آن حرف یادش رفته .تا فراش قرمز پوش می بیند،دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ،رنگش می پرد هی می گوید :امان از همنشین بد.»

الف)دو ویژگی زبانی متن را بنویسید.۰/۵

ب)دو ویژگی ادبی متن را بنویسید.۰/۵

۲-شعر زیررا بخوانید و به سوالات پاسخ دهید .

ای مرغ سحر چون این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری
وز نفخه روح بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری
بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه نیلگون عماری
یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری

الف)یک ویژگی زبانی و یک ویژگی ادبی نام ببرید.۱

ب)دو ویژگی فکری شعر بالا را بنویسید.۱

۳-با توجه به سروده زیر به سوالات پاسخ دهید.

«در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده است ،هیچ گودالی چنین ندیده بودم ،در حضیض هم می توان عزیز بود .»

الف)آرایه تناقض را نشان دهید .۰/۵

ب)این سروده به کدام واقعه تاریخی اشاره دارد ؟۰/۵

www.kanoon.ir

زهرا سبزیان، دانشجوی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی تهران، پشتیبان مقطع دبستان کانون تهران غرب، دارای دو سال تجربه آموزش و تدریس دروس تخصصی انسانی کنکور و دبیرستان و همچنین ریاضی در مقطع دبستان.

الف)) تاریخ ادبیات و سبک شناسی

1.قصیده_خراسانی

2.پ

3.ب

4.ب

5.سادگی و روانی

6.پ

7. الف)درست ب)نادرست

8.سیاسی اجتماعی

9.ب

10.وطنی سیاسی اجتماعی

ب) موسیقی شعر (عروض)

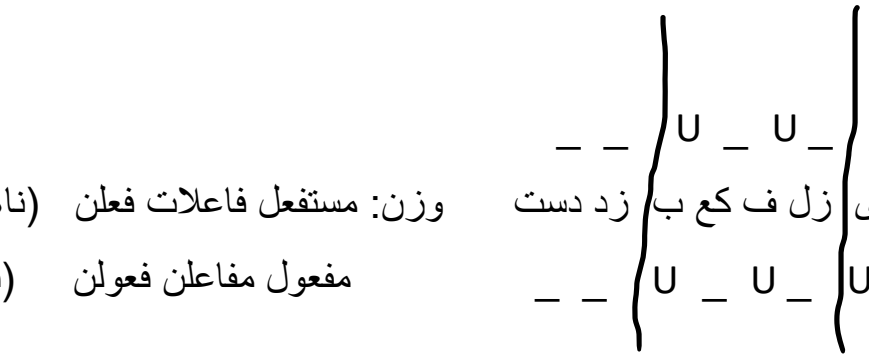
1. << و >> در کلمات تک هجایی بو رو جو مو و... هیچ گاه کوتاه تلفظ نمیشود

2. الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ب)بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

3.

از جا ی چ ما ر حل ق بر بست

www-kanoon.ir

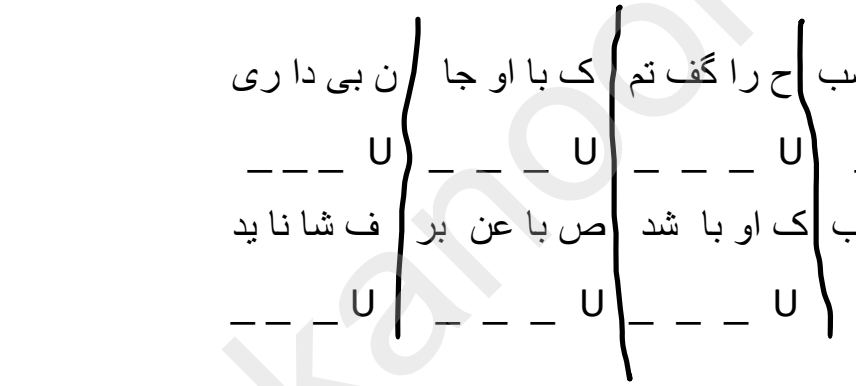

وزن: مستفعل فاعلات فعلن (ناهمسان)

مفعول مفاعلن فعولن (ناهمسان)

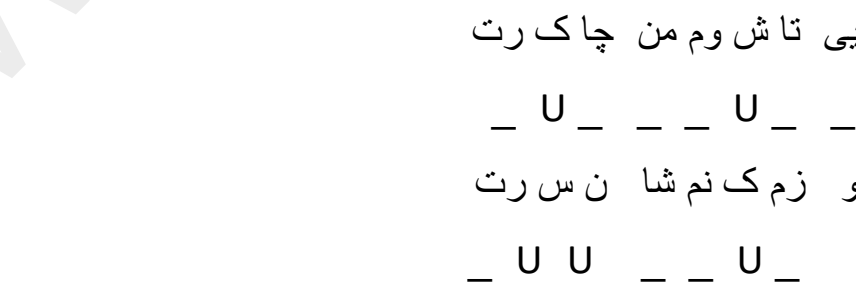
4.

الف)

(مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) (همسان) اختیار زبانی حذف همزه هجای دوم و پانزدهم

ب)

فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (همسان) در هجای اول اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای نهم مصراع دوم بلند تلفظ کردن هجای کوتاه

www.kanoon-ir

پ)زیبایی شناسی

1. الف) مراعات النظیر ب)تضاد پ)تلمیح ت)تضمین

2. این بیت شاعر تلمیح به داستان لیلی و مجنون است

3. دل لف 1 کشور لف 2 جمع نشر 1 معمور نشر 2 لف و نشر مرتب

4. گل و خار

5. درد درمان (درد نمیتواند درمان باشد)

6. الف)3 ب)1 پ)4 ت)5

7.الف

8.این بیت از دیوان حافظ است که در آن او از شعر های سعدی استفاده کرده

9.شاخه گل اختر

ت)تحلیل نظم و نثر

الف) استفاده از کلمات بیگانه مثل (قزاق ترکی_ژاندرام) واژه ها و ترکیبات عربی کمتر

ب) ساده و قابل فهم و استفاده از زبان محاوره و عامیانه

.2

الف) ادبی:شعر در غالب مسوط سروده شده زبانی:سادگی و روانی شعر

ب)به اوضاع نابسامان آن روزگار اشاره شده سرنوشت شاعر آزادی خواه به تصویر کشیده شده و درونمایه سیاسی اجتماعی دارد.

.3

الف) حضیض و عزیز

ب) شهادت امام حسین

www.kanoonir.ir